

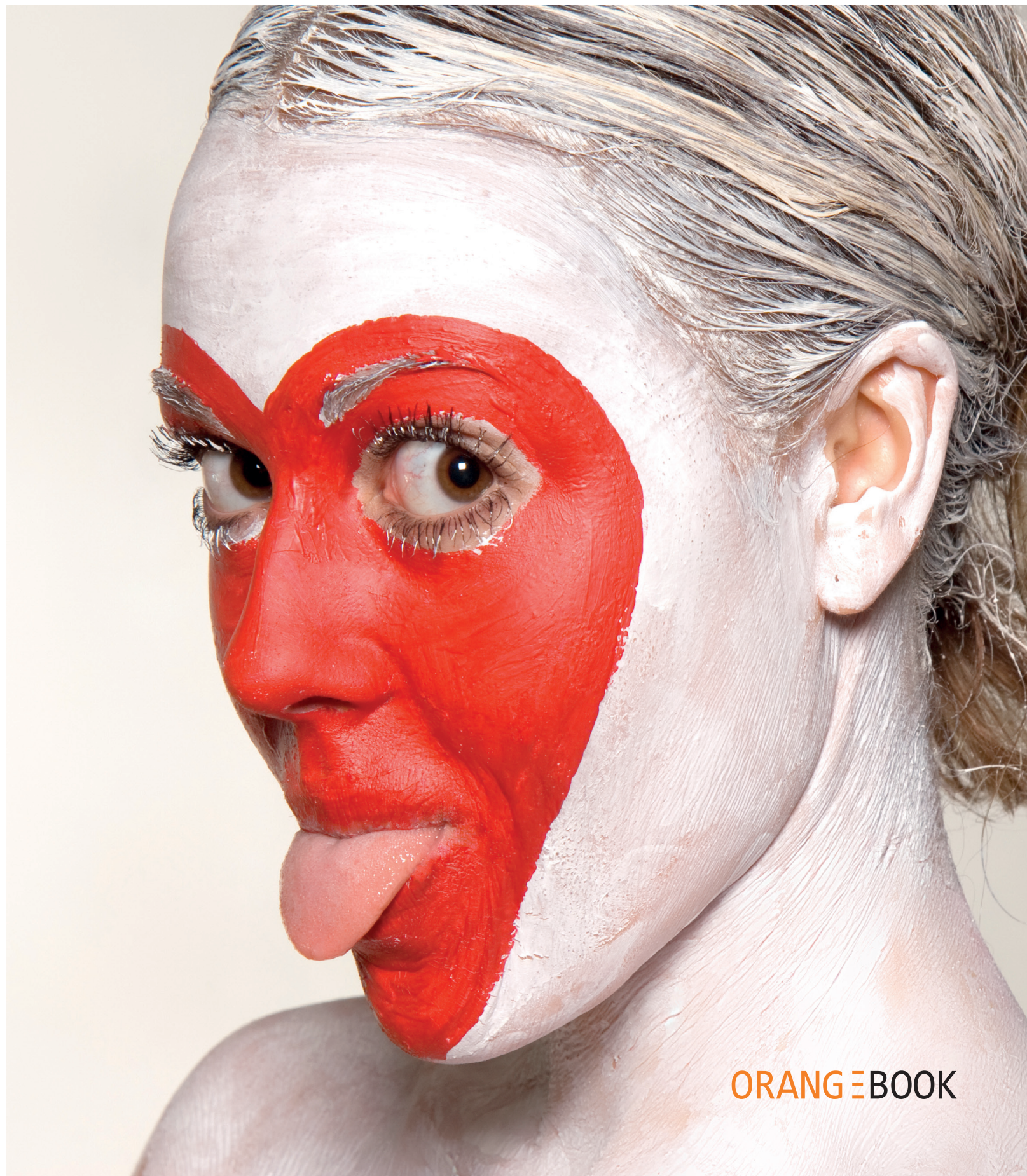
Bestuurskundige Berichten

Het externe magazine van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden

Met onder andere:
B.I.L. activiteiten
Greenpeace
Interview met Sharon Dijksma

31e Jaargang, Editie 2
augustus 2017

ORANGEBOOK

ALMANAKKEN • ANNUARIA • JAARBOEKEN • LUSTRUMUITGAVES • VERENIGINGSBLADEN

- Onze zorgvuldige en enthousiaste manier van **begeleiden** zorgt altijd voor een prachtig eindresultaat
- Wij gaan iedere uitdaging aan en bieden de meest vernieuwende **mogelijkheden**
- Studenten voelen zich **zeker** bij ons!

www.orangebook.nl

Waarde lezer,

De zomer is weer aangebroken en hopelijk kunt u in het zonnetje genieten van de nieuwste Bestuurskundige Berichten. Een nieuwe Bestuurskundige Berichten met een wel heel bijzonder thema: Global Warming. Dit betekent dat u naast de vaste rubrieken, zoals de B.I.L. activiteiten, deze keer themabijdragen zult lezen van onder andere Greenpeace en demissionair staatssecretaris Sharon Dijksma.

Global Warming is echter niet alleen het thema dat centraal staat in de Bestuurskundige Berichten. Tevens was Global Warming het thema van de Diesweek. Dit jaar is de B.I.L. 32 jaar geworden en dat werd groots gevierd met een gala, een feest en zowel formele als informele activiteiten.

Maar terwijl de B.I.L. al 32 jaar bestaat, is het 33e kandidaatsbestuur der B.I.L. alweer bekend gemaakt. Er staan weer zeven enthousiaste leden klaar om een jaar lang de B.I.L. draaiende te houden. Volgend jaar zal Suzan Saris de nieuwe Commissaris Extern worden en zij zal zich met veel enthousiasme inzetten voor de vereniging en haar alumni.

Ik wil u allen bedanken voor uw aanwezigheid op onze alumni activiteiten, uw positieve reacties op de nieuwsbrief en uw enthousiasme als het gaat om de B.I.L.. Het was mij een waar genoegen.

Ik wens u veel leesplezier.

Met vriendelijke groet,

Evianne Brouwers
Commissaris Extern

Colofon

Bestuurskundige Berichten

Extern magazine van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden

Turfmarkt 99, 2511 DP Den Haag

Den Haag: 070-8009426

E-mail: extern@bilboard.nl

Internet: www.bilboard.nl

Jaargang 31e, editie 2, augustus 2017

Hoofdredactie:

Evianne Brouwers

Redactie:

Maïra Bolders, Evianne Brouwers, Bob Keim, Dylan Schreurs, Davien van der Sloot en Mylena Willemsen

Aan deze editie werkten mee:

Sharon Dijksma

Joris Wijnhoven

Benjamin Sprecher

Advertenties:

Evianne Brouwers, Tel. 070-8009426

Abonnementen:

Alumnileden, leden van het instituut bestuurskunde en partners van de B.I.L. ontvangen het alumniblad gratis thuis.

Uitgever:

Orangebook | almanakken & verenigingsbladen

www.orangebook.nl

Dit blad is een uitgave van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden (B.I.L.) en verschijnt tweemaal per jaar. Het is niet toegestaan zonder toestemming van de redactie op enigerlei wijze het geheel of delen van dit nummer te reproduceren. Waar redacteurs op persoonlijke titel hun mening geven is dit niet noodzakelijkerwijs die van de gehele redactie. De redactie behoudt zich het recht voor stukken in te korten, te wijzigen, dan wel niet te plaatsen.

ISSN 0920-5772

© Copyright 2017 B.I.L.

Inhoudsopgave

Het Alumni lidmaatschap	5
Groenlinks	6
Een interview met Niels van den Berge	
B.I.L. activiteiten	8
Update van de B.I.L. activiteiten die hebben plaatsgevonden in het afgelopen half jaar	
Shell	10
Boosdoener of wereldverbeteraar?	
Greenpeace	12
Een interview met Joris Wijnhoven	
Benjamin Sprecher	13
Onderzoeker aan de Universiteit Leiden	
Sharon Dijksma	14
Een terugblik op de afgelopen kabinetsperiode	

Mededelingen

Wijzigingen doorgeven

Bent u verhuisd of is uw telefoonnummer of e-mailadres gewijzigd? Geef uw wijzigingen door via secretaris@bilboard.nl.

Het alumni lidmaatschap

Vrienden van de B.I.L.

Vorig jaar is er een start gemaakt met een nieuw initiatief 'Vrienden van de B.I.L.' (VvB). Naast informele activiteiten hecht de B.I.L. veel waarde aan de carrière en ontwikkeling van haar leden. Om dit waar te maken kunnen wij uw hulp goed gebruiken. Bij de B.I.L. is er nagedacht over een manier om dit te combineren met het betrekken van oud-bestuursleden, alumni, partners en andere mensen die de B.I.L. een warm hart toedragen. Hiervoor is 'Vrienden van de B.I.L.' opgericht. De bedoeling van VvB is dat mensen die graag betrokken willen worden eenmalig of jaarlijks een financiële bijdrage kunnen leveren. Aan het einde van het jaar wordt er een Vrienden van de B.I.L. borrel georganiseerd waar gepresenteerd zal worden wat er met de donaties gedaan is.

Bent u al enthousiast of heeft u vragen, stuur dan gerust een mail naar extern@bilboard.nl.

Het 33e bestuur der B.I.L.

Het 33e kandidaatsbestuur der B.I.L. is als volgt geconstitueerd:

Voorzitter	Anneke van Diepenbeek
Secretaris	Dennis Hulsbosch
Penningmeester	Atma Saam
Commissaris Onderwijs	Thomas van Klaveren
Commissaris Intern I	Nadia Amenou
Commissaris Intern II	Najla Dakramjane
Commissaris Extern	Suzan Saris

Interview met Niels van den Berge

Niels van den Berge is een Nederlandse politicus bij GroenLinks. Op jonge leeftijd was hij al lid van jongerenvereniging DWARS, waar hij in 2003 lid werd van de jongerenfractie. Van den Berge studeerde rechten aan de Radboud Universiteit en bos- en natuurbeheer aan de Universiteit Wageningen. In 2011 trad hij op als vervangend Tweede Kamerlid. Na deze periode verhuisde hij naar Bangladesh. Bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 stond Niels van den Berge op plek 18 van de lijst van GroenLinks. Hierbij was hij niet verkozen. We stelden hem een aantal vragen over de gevolgen van klimaatverandering in Bangladesh.

In 2012 bent u naar Bangladesh verhuisd. Op uw website spreekt u over de gevolgen van klimaatverandering in Bangladesh. Wat voor gevolgen heeft u daar concreet gemerkt?

Bangladesh ligt in de grootste Delta ter wereld. Die is van nature dynamisch. Erosie en sedimentatie zorgen ervoor dat de loop van rivieren voortdurend verandert. Dat zet dijken onder druk en zorgt voor overstromingen. Maar klimaatverandering versterkt deze processen fors en maakt ze vooral ook onvoorspelbaarder.

In Bangladesh werk ik met boeren die van hun ouders en grootouders hebben geleerd hoe ze moeten boeren. Maar de realiteit vandaag de dag is anders dan wat ze geleerd hebben. Steeds vaker worden ze verrast door vroege regenbuien waardoor grote delen van de oogst verloren gaan. Er breken ook regelmatig dijken door, waardoor grote stukken land onder water lopen. In 2014 kwam minister Schultz ons project bezoeken. De dag ervoor was de polder die we gingen bezoeken compleet onder water gelopen. Samen met de lokale bevolking hebben we de hele nacht met zandzakken moeten slepen om ervoor te zorgen dat de minister ons project toch nog kon bezoeken.

U heeft de gevolgen van klimaatverandering met eigen ogen gezien. Wat voor acties zouden er in Nederland op korte termijn moeten worden ondernomen? En op Europees en internationaal niveau?

In Nederland en op Europees niveau moeten we zo snel mogelijk onze economieën vergroenen. Dat kan Nederland niet alleen, maar Nederland kan wel een voortrekkersrol vervullen. Nu zijn we nog één van de slechtste presteerders in Europa op het gebied van schone energie. Ik heb zelf ruim 3 jaar in het Europees Parlement gewerkt. Daar heb ik gezien dat nationale koplopers cruciaal zijn om ambitieus Europees milieubeleid van de grond te krijgen. Nederland hangt nog te vaak aan de rem. Ik hoop dat we snel een koploper worden!

“In Nederland en op Europees niveau moeten we zo snel mogelijk economieën vergroenen!”

Internationaal is het zaak dat we ervoor zorgen dat alle landen de klimaatafspraken naleven. Naast het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, is het ook heel belangrijk om landen waar de hardste klimaatklappen vallen, te helpen. Met advies, technologie en geld. Bangladesh is een goed voorbeeld. Een relatief arm land dat enorm zwaar getroffen wordt door de klimaatcrisis. Nu al. Het project waarin ik werk wordt door Nederland gefinancierd. Dergelijke projecten moeten er veel meer komen. We kunnen niet verwachten dat Bangladesh op de blaren gaat zitten voor de vervuiling die grotendeels in het Westen veroorzaakt is. Daar hebben zij simpelweg de middelen niet voor en daarnaast zou dat erg oneerlijk zijn.

Terwijl steeds meer mensen en overheden erin geloven dat er wat moet gebeuren aan klimaatverandering, is er ook een beweging gaande in Amerika die de andere richting op gaat. Denk hierbij bijvoorbeeld aan president Trump die Amerika uit het klimaatakkoord trekt. Hoe kijkt u hier tegenaan?

Dat is op zichzelf een zorgwekkende beweging. Toch ben ik wel optimistisch. De overgang naar een groene economie biedt enorme economische kansen. De bouw van windmolens en elektrische auto's levert een hoop banen op. Maar 'vertegenwoordigers van de gevestigde belangen' zullen in verzet komen. Denk aan producenten van olie en gas. Dat is op zichzelf logisch. Trump vertolkt die belangen. Het mooie is wel dat we al zo ver zijn in de overgang naar een schone economie, dat het tij eigenlijk niet meer te keren is. Zelf niet door de President van Amerika. Kijk naar China dat fors investeert in schone energie. Waarschijnlijk niet vanuit idealisme, maar omdat ze er economische kansen in zien. Hetzelfde geldt voor een bedrijf als Shell. Jarenlang wilden ze weinig van windenergie weten en nu doen ze volop mee. Als dat soort spelers hun gewicht erachter zetten dan heeft Trump het nakijken.

GroenLinks gaat definitief niet regeren. Ziet u dit als een tegenslag voor de weg naar een groener Nederland?

Voor het vergroenen van de economie, zou het in wellicht goed geweest zijn als we mee hadden kunnen doen. Maar niet tegen elke prijs. Het is duidelijk dat de partijtoppen van VVD en CDA niet veel op hebben met duurzaamheid. Ik zeg bewust partijtoppen, want ik ken wel mensen binnen deze partijen met een groen hart. De vraag is dus of we echt wat hadden kunnen bereiken in een kabinet. Waarschijnlijk kunnen we de komende jaren vanuit de oppositie meer doen op groen. Bovendien komen er in 2018 gemeenteraadsverkiezingen aan. Die zijn ook heel belangrijk voor duurzaamheid. Gemeenten kunnen een belangrijke rol spelen in woningisolatie, elektrisch rijden en duurzame energie. Lokaal is duurzaamheid vaak een minder beladen onderwerp dan in de nationale politiek. Dus hopelijk wint GroenLinks flink en komen we weer in veel Colleges van Burgemeester en Wethouders terecht, zodat we lokaal de vergroening in kunnen zetten. En dan hopelijk over 4 jaar in het kabinet.

Het is duidelijk dat er nog een hoop werk aan de winkel is om de klimaatverandering tegen te gaan. Ziet u de toekomst positief in?

Jazeker. Ik vind ook dat we een morele plicht tot optimisme hebben. Aan pessimisme en negativiteit heeft niemand wat. Je kunt kijken naar alles wat er niet lukt (we hebben in Nederland nog steeds kolencentrales), maar ik kijk liever naar wat er wel lukt. Het gaat de goede kant op. In de samenleving en in het bedrijfsleven gebeuren mooie dingen. We zijn er nog lang niet en de politiek is veel vaker een blok aan het been dan een bondgenoot voor vergroeners. Maar we gaan wel echt de goede kant op en ik hoop daar ook verder aan bij te kunnen dragen.

Wilt u zelf nog wat kwijt op het gebied van klimaatverandering, beleid of van uw ervaringen in Bangladesh?

Eén van de grootste uitdagingen met klimaatverandering is lang geweest dat het een ver-van-mijn-bed-show was. Dat lijkt nu te veranderen. De betrokkenheid van mensen in de samenleving is groot. Niet alleen in Nederland trouwens. Toevallig zag ik vorige week een Duitse poll in aanloop naar de verkiezingen daar. 'Klimaatverandering' is het thema waar Duitsers zich het meest zorgen over maken. Meer dan bijvoorbeeld over veiligheid en dat is op zich logisch, want klimaatverandering kan onze veiligheid ook onder druk zetten. Gelukkig zie ik ook genoeg redenen voor optimisme en ik ben erg gedreven om mezelf vol energie in te blijven zetten voor groene verandering.

B.I.L. Activiteiten

De B.I.L. heeft de afgelopen maanden veel activiteiten georganiseerd en absoluut niet stilgezeten. Een kort overzicht van de enkele hoogtepunten van de afgelopen maanden.

Leidsch Debat

27 februari

In het licht van de naderde verkiezingen organiseerde de B.I.L. traditiegetrouw samen met andere studieverenigingen het Leidsch Debat. Sprekers van vrijwel alle partijen waren aanwezig om met elkaar in debat te gaan en zo de kiezer over te halen om voor hun partij te stemmen. Onder leiding van politiek verslaggevers Fons Lambie en Jos Heymans werd de avond in goede banen geleid en werd het een groot succes.

Diesweek

19 april - 25 april

Half april was het feest bij de B.I.L.. De Van Braam lezing opende zoals gebruikelijk de diesweek die in het teken stond van Global Warming. Met onder andere een Tropical Heat party, een activiteit met Greenpeace, de oud-besturen borrel en een prachtig gala in Koetshuis de Burght werd de diesweek stijlvol afgesloten.

Wintersport

24 maart - 2 april

Na de tentamens van blok III besloten een groep sportieve B.I.L'ers het regenachtige Nederland in te ruilen voor het winterse Saint Francois Longchamp. Hier werd tien dagen lang "Hoegårduh" besteld, geschied en flink gefeest tijdens de après-ski. Wonder boven wonder brak geen enkel lid een ledemaat, waarna de groep na een heerlijke vakantie veilig terugkeerden in Den Haag.

Interfacultair congres

4 april

In het licht van een van de speerpunten van het 32ste bestuur der B.I.L., externe samenwerking, werd samen met onder andere de SPIL, StOpen HSVL een congres georganiseerd met als thema "Veiligheid". Sprekers waren onder andere Edwin Bakker, prof. mr. Pieter van Vollenhoven en drs. Dick Schoof.

Alumni activiteiten

De B.I.L. heeft niet alleen voor actieve leden veel activiteiten neergezet, ook zijn er enkele activiteiten georganiseerd speciaal voor onze alumni.

Alumni lezing

6 december 2016

De eerste activiteit die dit studiejaar werd georganiseerd was een lezing in samenwerking met het instituut. Hier bracht decaan Kutsal Yesilkagit een kortere versie van zijn oratie ten gehore. Na afloop was er gelegenheid tot het stellen van vragen en kon men bijkletsen tijdens de borrel.

Master-Alumni diner

2 maart 2017

Op twee maart werd er een bijzondere alumni activiteit georganiseerd, het master-alumni walking diner. Het ouderwetse idee werd dit jaar omgegooid naar een meer informele setting in Grand-Café de Tijd. Hier spraken B.I.L.alumni met een grote groep masterstudenten over onder andere carrière en gaven alumni loopbaanadvies.

Alumni event

16 februari 2017

Op 16 februari werd de nieuwe faculteit: Governance and Global Affairs feestelijk geopend. Op de nieuwe locatie Wijnhaven stond alumni drie korte colleges te wachten met na afloop een heus indisch buffet. Ook de B.I.L. speelde bij deze activiteit een rol en verwelkomde de Bestuurskunde Alumni bij binnenkomst.

Alumni activiteit

10 mei 2017

De laatste alumni activiteit vond plaats op woensdag 10 mei. Een lezing met borrel met als thema: representativiteit en legitimiteit. Gastsprekers waren Bernard Steunenberg, Jelmer Schalk en B.I.L. alumnus Kamran Ullah. De avond eindigde pas laat in de avond door het ruime budget en de gezelligheid.

Wilt u via de alumni nieuwsbrief op de hoogte blijven van activiteiten speciaal voor alumni, maar klopt u mailadres niet meer? Geef u wijziging door zodat u in het vervolg ook via de mail op de hoogte blijft van activiteiten.

info@bilboard.nl

Shell: Boosdoener of wereldverbeteraar?

Al in 1991 waarschuwde Shell de wereld voor een sterke klimaatverandering door middel van de film: 'Climate of Concern'. In deze film werd voorspeld dat de gemiddelde temperatuur zou stijgen met tenminste 1,5 tot 4 graden Celsius tot 2050. Shell was op dat moment dus al op de hoogte van de gevolgen van onder andere haar activiteiten. Nu, 26 jaar later, zijn de gevolgen van deze klimaatverandering duidelijk zichtbaar. Wat doet Shell tegen de klimaatverandering?

Royal Dutch Shell werkt met ongeveer 92 000 mensen in meer dan 70 landen over de hele wereld, ze produceert 2% van de wereldolieproductie, 3% van de wereldgasproductie en 1% van het wereldwijde energieaanbod. In 2016:

- Werden er 3.668 duizend vaten olie per dag geproduceerd,
- Verkocht Shell 57,1 miljoen ton LNG (vloeibaar aardgas),
- Is er ongeveer 9,5 miljard liter biobrandstof gebruikt voor de benzine en diesel die verkocht werd,
- En produceerde Shell 1.232 gigawatt-uren door middel van haar windsector.

Duurzaamheid bij Shell betekent het aanbieden van energie op een verantwoordelijke manier, met respect voor de mensen, hun veiligheid en de omgeving. De aanpak van duurzaamheid begint volgens Shell bij het doel om een veilig, efficiënt, verantwoordelijk en winstgevend bedrijf te leiden. De kernwaarden: Eerlijkheid, integriteit en respect, zijn van toepassing op de manier waarop Shell zaken doet en haar gedrag in de gemeenschappen waar zij werkt. Hierdoor kunnen grote voordelen wereldwijd gedeeld worden. Om meer en schonere energie te gebruiken en produceren, zal Shell de komende decennia investeren in koolstofarme energieoplossingen en geavanceerde technologieën, die de energie-efficiëntie verhogen en de uitstoot verminderen.

In 2016 hebben de Verenigde Naties 17 duurzaamheidsdoelstellingen aangenomen. Deze doelen zijn gebaseerd op de voorgaande millenniumdoelstellingen. Door middel van deze doelen wordt geprobeerd om de economische, sociale en milieuproblemen van de wereld op te lossen tegen 2030. Ook Shell werkt mee aan een groot deel van deze doelstellingen:

Schoon water en goede sanitaire voorzieningen

Shell werkt aan het beschermen en het beheren van het gebruik van water op een verantwoordelijke en duurzame manier. Er wordt geïnvesteerd in nieuwe technologieën om water efficiënter te gebruiken.

Bevordering van de toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie

Shell investeert in de productie en distributie van olie, aardgas, in koolstoftechnologie en in andere energiebronnen. Daarnaast wordt er tevens geïnvesteerd in lokale projecten om gemeenschappen te helpen toegang te krijgen tot energie.

Goede banen en economische groei

De activiteiten van Shell creëren banen, gebruiken lokale leveranciers en ondersteunen lokale bedrijven. Daarnaast wordt er vraag gecreëerd naar verschillende goederen en diensten. Shell heeft ook sociale investeringsprojecten opgezet om individuen te helpen bij het creëren van kansen, bijvoorbeeld LiveWIRE. In dit programma worden jongeren geholpen met het starten van hun eigen onderneming.

Industrie, innovatie en infrastructuur

Shell werkt samen met regeringen, academici, industrie-experts, bedrijven en organisaties om te voldoen aan de groeiende energiebehoeften van de wereld. Er worden ideeën en expertise gedeeld met zowel partners binnen de energiesector als daarbuiten om innovatie te stimuleren.

Duurzame steden en gemeenschappen

Het Shell Scenario-Team heeft samengewerkt met lokale autoriteiten in drie opkomende Aziatische steden om hen te helpen met het ontdekken van nieuwe benaderingen voor stedelijke ontwikkeling.

Verantwoordelijke consumptie en productie

Er zijn codes, beleids- en verzekeringsprocessen om te helpen bepalen hoe Shell het milieu kan beschermen en niemand te schaden. Energie-efficiëntie wordt zorgvuldig meegenomen in de levenscyclus van de brandstoffen, van het beheer van het energieverbruik in de productie tot het geven van klantadvies over optimale brandstofefficiëntie.

Klimaatactie

Shell heeft zich aangesloten bij de 'zero routine flaring by 2030' van de Wereldbank. Er wordt continue gewerkt aan broeikasgasemissies van activiteiten, bijvoorbeeld door middel van methaanemissie-detectietechnologie.

Het onderwaterleven

Er wordt samengewerkt met regeringen, niet-gouvernementele organisaties en andere deskundigen om manieren te vinden om de onderwaterwereld te beschermen. Shell is ook betrokken bij onderzoeksprogramma's om meer te begrijpen van zeezoogdieren, bijvoorbeeld in samenwerking met de Internationale Unie voor Natuurbescherming van de oostkust van Rusland.

Het leven op het land

Shell streeft ernaar om de impact van haar activiteiten te minimaliseren. Daarnaast wordt er gewerkt met instandhoudingsorganisaties om de natuurlijke omgeving en ecosystemen te herstellen in de buurt van hun activiteiten. Verder ondersteunt Shell strenge duurzaamheidsnormen om ervoor te zorgen dat de biobrandstoffen uit duurzame bronnen komen.

Vrede, gerechtigheid en sterke instituties

Door middel van de governance-structuur van Shell worden de kernwaarden nageleefd en wordt inclusie, eerlijkheid en duurzaamheid bevorderd. Tevens werkt Shell aan de versterking van de handhaving van mensenrechten, de rechtsstaat, aansprakelijkheid en transparantie. Dit doen zij niet alleen door haar eigen activiteiten, maar ook door middel van ondersteuning voor werknemersnetwerken.

Partnerschappen voor de doelstellingen

Shell werkt op veel gebieden samen met andere partijen, bijvoorbeeld om meer en schonere energie te leveren en om te helpen het milieueffect te verkleinen. De kennis, ervaring en begrip van de energiesystemen wordt gedeeld met beleidsmakers.

Klimaatverandering en de stem van Greenpeace

De klimaatverandering heeft de afgelopen jaren wereldwijd steeds meer aandacht gekregen. Met het opwarmen van de aarde en het stijgen van de zeespiegel, verandert er veel aan onze planeet. Niet alleen de mens en zijn leefomgeving worden bedreigd, maar ook dier en natuur. Een organisatie die zich al jaren hardmaakt voor het klimaat, is Greenpeace. Met onder andere acties, lobbyen en wetenschappelijk onderzoek poogt deze organisatie aandacht te vragen voor de klimaatverandering en verbetering door te voeren. De Alumnicommissie is hierover in gesprek gegaan met **Joris Wijnhoven**, die werkzaam is op het hoofdkantoor van Greenpeace in Amsterdam.

Vooral op basis van wetenschappelijk onderzoek wordt bepaald waar Greenpeace haar prioriteiten legt. Mondiaal is er een klimaatprobleem en op basis van wetenschappelijke inzichten, en niet politieke voorkeuren, probeert Greenpeace te bepalen waar verandering kan worden ingezet en waar je mensen meekrijgt. Dat dit alleen wordt gedaan met ludieke acties, is volgens Wijnhoven een misverstand: Greenpeace maakt gebruik van allerlei mogelijkheden om haar zaak te bepleiten, mits gewelddoos. Allereerst wordt er geprobeerd te praten met betrokkenen. Dit gaat van contacten onderhouden tot lobbyen en informatie verzamelen. Als praten niet lukt en er ontstaat een conflict, dan wordt er actiegevoerd of een zaak aangespannen. Er wordt vooral gefocust op partners die 'wel vooruit willen'. Met de ontwikkelingen in de Verenigde Staten heeft Greenpeace het dan ook moeilijk de laatste tijd.

“Met het verlaten van het Klimaatakkoord door Trump zullen we een klap krijgen, maar de wereld gaat ermee niet verloren.”

Ten tijde van dit interview was nog niet bekend of Trump zou beslissen in het Klimaatakkoord van Parijs te blijven of niet. Wijnhoven wijst op de cijfers: 87 procent van alle CO₂ wordt niet door de Verenigde Staten uitgestoten. Het probleem ligt dus grotendeels bij andere landen, die vooral binnen het akkoord dus hun CO₂ omlaag moeten blijven brengen. Het verlaten van het akkoord door Trump is een klap, stelt Wijnhoven, 'maar de wereld gaat ermee niet verloren'. Wat vooral nu voorkomen moet worden, is dat andere landen ook besluiten uit het akkoord te stappen. Wijnhoven schat de kans hierop echter klein in: zo is China een voortrekker op het gebied van het tegengaan van milieuverandering, wat jaren geleden ook niet werd verwacht.

Met de focus op het strijden tegen milieuverandering kwam bij de Alumnicommissie de vraag op hoe **groen** Greenpeace zelf eigenlijk is. Het hoofdkantoor waar het interview plaatsvindt ziet er al redelijk 'groen' uit: zo is het bijna energieneutraal, maakt het gebruik van groene stroom en heeft het zijn eigen waterpomp. Werknemers hebben een ov-jaarkaart en er wordt bijna geheel veganistisch geluncht.

Greenpeace beseft dat er veel werk aan de winkel is. Door bij zichzelf te beginnen, kan misschien de milieuverandering worden afgeremd of zelfs worden gestopt. Door middel van inhoudelijk verdiepen, lobbyen en actievoeren maakt Greenpeace zich hard voor 'groen'. Dat kan in het klein, met bijvoorbeeld het eigen kantoor, maar ook in het groot, bijvoorbeeld met het ondertekenen van het energieakkoord in Nederland.

Benjamin Sprecher en Sustainability

Bestuurskundigen zijn de milieukundigen van nu

Benjamin Sprecher is onderzoeker bij de Universiteit Leiden. Na het behalen van zijn mastertitel in Industriële Ecologie, begon Sprecher aan zijn PhD onderzoek over de winning van grondstoffen uit reststromen. Naast zijn PhD werk, volgt Sprecher een traineeprogramma bij Van Gansewinkel en schrijft hij columns voor diverse vaktijdschriften.

Toen ik gevraagd werd een bijdrage te schrijven voor de Bestuurskundige Berichten krabde ik mij in eerste instantie even achter de oren. Ik zit als milieuwetenschapper bij het LDE Center for Sustainability, en wist niet zo gauw wat ik u te melden zou hebben.

Ik ging te raad bij een van mijn collega's, die al wat langer in het vak meeloopt. Die zei gelijk: 'Bestuurskundigen? Die zijn harstikke belangrijk! Wij hebben vroeger enorm veel onderzoek gedaan naar vervuiling van onze rivieren, maar daar kwam pas verandering in toen er een slimme oplossing was bedacht voor hoe het bestuurskundig voor elkaar kon worden gekregen.'

Dat werd de wet verontreiniging oppervlaktewateren, een van de eerste sturende belastingen in de wereld. Een innovatiewet, waar het idee was om lozingen in rivieren niet simpelweg te verbieden, maar om er belasting op te heffen. Binnen de kortste keren had de industrie zelf geregeld dat vervuiling drastisch omlaag ging.

Zelf kom ik in mijn werk ook momenten tegen waarbij ik bij nader inzien graag een bestuurskundige collega had gehad. Ik heb bijvoorbeeld meegewerkt aan een onderzoek naar de technologie carbon capture storage (CCS), waarbij je de CO₂-uitstoot van kolencentrales ondergronds opslaat. Dit is een tamelijk onzinnig idee. Toch zijn er miljarden in geïnvesteerd. Dat is logisch. Nederland heeft vrij recent – tegen beter weten in – een aantal nieuwe kolencentrales gebouwd. Kolencentrales stoten natuurlijk een enorme hoeveelheid CO₂ uit. Dus nu moeten ze weer gesloten worden, ondanks dat ze technisch nog wel een jaar of vijftig mee kunnen gaan. Dat is een probleem. Want wie is er verantwoordelijk voor deze afgang, en wie draait er op voor de kosten? Moeilijk, moeilijk. Daarom de belofte van CCS. Wel kolencentrales maar geen CO₂-uitstoot! Fantastisch natuurlijk, zolang je niet meetelt dat het economisch absoluut niet rendabel is. In dit geval gaat het dan ook niet om tegen de laagste kosten elektriciteit te produceren (daar zijn moderne windturbines het beste in). CCS bestaat omdat het een makkelijke 'techno-fix' is voor wat feitelijk een bestuurskundig probleem is.

“Zelf kom ik in mijn werk ook momenten tegen waarbij ik bij nader inzien graag een bestuurskundige collega had gehad”

En een bestuurskundig probleem los je natuurlijk op met behulp van bestuurskundigen.

Conclusie: bestuurskundigen zijn de milieukundigen van nu. Daarom sluit ik af met een korte reclame. Wij hebben een prachtig nieuwe onderzoekslijn op het gebied van circulaire economie, stedelijke duurzaamheid en resilience. En daarbij kunnen we uw hulp goed gebruiken. Als u geïnteresseerd bent kunt u ons altijd een mail sturen.

Terugblik op de afgelopen kabinetsperiode: **Interview met demissionair staatssecretaris van Milieu en Infrastructuur Sharon Dijksma**

Hoe groen bent u als demissionair staatssecretaris van Milieu en Infrastructuur?

Je kunt nooit groen genoeg zijn! En dat vind ik niet alleen als staatssecretaris, maar streef ik ook thuis na. En de reden daarvoor is simpel: De aarde raakt steeds verder uitgeput! Als we op dit tempo doorgaan met schaarse grondstoffen uit de bodem te halen hebben we op den duur een tweede aarde nodig. Groen zijn is voor mij anders omgaan met kostbare grondstoffen. We moeten af van de wegwerpcultuur en bedrijven moeten producten milieuvriendelijker gaan produceren. Steeds meer bedrijven zien gelukkig ook de economische noodzaak groener te ondernemen en zijn hier ook heel succesvol mee. Het Nederlandse bedrijf G-Star bijvoorbeeld. Zij maken samen met Pharrell Williams jeans van plastic dat uit de zee is opgevisst. Er zijn daardoor minder nieuwe grondstoffen nodig en bovendien wordt probleem van de plastic soup in de oceanen onder de aandacht gebracht.

De Nederlandse economie moet volledig circulair worden in 2050, hoe moet dat worden aangepakt?

Minder verspillen en minder vervuilen. Bedrijven moeten overgaan op het gebruik van minder grondstoffen en zoveel mogelijk kiezen voor hernieuwbare grondstoffen. Dat zijn gerecyclede grondstoffen zijn uit oude producten, maar dit zijn ook duurzaam gewonnen of geteelde grondstoffen. En bij het design van nieuwe producten moeten ze hier ook rekeningen houden. Een mooi voorbeeld hiervan is Apple die Nederland als proeftuin gebruikt. In Breda hebben ze de recyclerobot Liam aan het werk gezet die oude iPhones ontleedt in nieuw te gebruiken grondstoffen voor onder meer nieuwe telefoons. En Apple is maar een van de vele bedrijven die zich inzetten voor een duurzamere toekomst. Ik heb begin dit jaar een akkoord gesloten met nu al meer dan 323 bedrijven. Daarmee leggen zij zich vast aan het doel om in 2050 volledig gebruik te maken van hernieuwbare grondstoffen. Maar daarmee alleen bereiken we dat doel niet. Consumenten en huishoudens moet ook hun steentje bedragen. De omslag naar die circulaire economie komt alleen tot stand als zij bewust kiezen voor duurzame producten, tegelijkertijd minder gaan weggooien en het afval wat ze wel nog hebben zo goed mogelijk scheiden.

Bent u tijdens uw ambtstermijn anders gaan aankijken tegenmilieu?

Ik ben altijd al begaan geweest met het milieu, daarom heb ik ook voluit ja gezegd toen ik gevraagd werd deze plek in te vullen. Mijn overtuiging is de jaren alleen maar sterker geworden. Ik heb met eigen ogen gezien hoe onze aarde in een razend tempo wordt aangetast en uitgeput. Maar ik ben niet negatief gestemd. Ik zie tegelijk zoveel bedrijven, maatschappelijke organisaties en individuen die de uitbuiting van het milieu een halt toeroepen. Maar ook zie ik steeds meer consumenten dit een belangrijk thema vinden, vooral de jongere generaties. Dat zag ik ook vorig jaar tijdens een college duurzaamheid toen ik een les mocht geven op de Universiteit Utrecht. De studenten daar hadden uitgesproken ideeën over hoe we problemen met het milieu en klimaat moeten tackelen voor het te laat is. Dat heeft me weer sterker gemaakt in dat ik juist ook voor de jongere generaties wil toewerken naar dat doel in 2050. Maar als we van bedrijven en consumenten een inzet verwachten dan kan de overheid zelf niet achterblijven. Of het nu gaat om het uitbannen van de plastic bekertjes in de kantoorgebouwen of asfalt recycleren bij de aanleg van nieuwe wegen, de overheid moet ook duurzamer worden en het goede voorbeeld geven.

Deze kabinetsperiode zit erop als er straks een nieuw kabinet zit. Hoe kijkt u nu terug als demissionair staatssecretaris op uw milieuportefeuille?

Een kabinetsperiode waar we veel bereikt hebben voor het klimaat en het milieu. Kijk maar eens naar het verbod op het weggeven van gratis plastic tasjes dat ik vorig jaar heb ingevoerd. Het effect is dat consumenten massaal

hun eigen tas meenemen naar de winkel nu ze voor de plastic tas moeten betalen aan de kassa. Onderzoek laat nu zien dat er bijna driekwart minder plastic tasjes over de toonbank gaan. Maar we hebben het plastic afvalprobleem niet alleen bij de bron aangepakt. Om de bergen plastic in de oceanen te bestrijden hebben we ook meegeholpen aan een proefproject van de jonge uitvinder Boyan Slat. Hij ontwikkelt een plastic opruimer die over een paar jaar deze 'plastic soup' in de wereldzeeën moet gaan opruimen.

Een andere mijlpaal voor mij was het afsluiten van het akkoord van Parijs, waardoor het onderwerp klimaat eindelijk goed op de agenda is gekomen. 195 landen hebben toen afgesproken er alles aan te doen om de opwarming van de aarde deze eeuw ruim onder de twee graden te houden. De terugtrekking van president Trump is duidelijk een historische vergissing. Maar tegelijk reden voor andere landen om nogmaals duidelijk te maken dat zij gecommitteerd zijn en blijven aan uitvoering van het Akkoord van Parijs. Hetzelfde is gedaan door verschillende Amerikaanse staten. Een bewijs dat het tegengaan van klimaatverandering een niet te stoppen proces is.

Waar zou het volgende kabinet, volgens u, de focus op moeten leggen als het gaat om milieu?

Onze samenleving moet de komende decennia ingrijpend veranderen om met de uitdagingen rond klimaat en grondstoffengebruik om te tackelen. In het Klimaatakkoord van Parijs is vastgelegd de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de twee graden Celsius, met het streven een maximale stijging van anderhalve graad Celsius. Dat vraagt om een drastische reductie van broeikasgassen, tot bijna nul in het jaar 2050. Dit kabinet heeft al flinke stappen gezet, maar de grote uitdagingen liggen nog voor ons. Het nieuwe kabinet moet straks een helder en concreet langetermijnperspectief voor het klimaat presenteren. Bedrijven kunnen met deze zekerheid dan ook gaan investeren in projecten op het gebied van bijvoorbeeld duurzame energie.

Circulaire economie is een ander belangrijk thema. Het hergebruiken van grondstoffen levert nu al veel op, dat is big business. Onderzoeken laten zien dat verantwoord met grondstoffen omgaan goed is voor onze economie en veel nieuwe banen oplevert. Daarom moet een nieuw kabinet bedrijven maximaal de ruimte geven duurzaam te ondernemen. Dus als er regeltjes van de overheid hier dwarsliggen, moeten die uit de weg worden geruimd en innovaties kunnen financieel worden geprikkeld. De omslag die we afgelopen jaren hebben gerealiseerd zal het nieuwe kabinet verder moeten versnellen. Vanuit de Tweede Kamer zal mijn fractie het nieuwe kabinet kritisch aan de tand blijven voelen over hun milieu- en klimaatbeleid.

The image shows the interior of SpiZe Asian Bistro. The room is dimly lit with warm, orange-toned lights. On the left, there are long, dark wooden tables with high-backed, fringed chairs. The walls are covered in dark, horizontal wooden slats. In the center, a large, ornate Buddha statue sits on a raised platform. The floor is made of light-colored wood. In the foreground, a table is set with glasses, plates, and a lit candle. The overall atmosphere is cozy and elegant.

spiZe

ASIAN BISTRO | FOOD & DRINKS

Beleef de pure Thaise keuken in
een uniek en eigentijds interieur

Stel zelf uw 3 gangen diner samen
voor een vaste prijs van € 23,50

Spui 185 | 070 365 28 27 | www.spize.nl

(150 meter naast Pathé Spuimarkt tegenover Dr. Anton Philipszaal)